

* הגיליון מוקדש לע"נ מ"ה קדושי מירון

שעלו בסערה השמימה באסון הנורא בל"ג בעומר תשפ"א *

פרשת אמור - גיליון חגיגי לקראת ל"ג בעומר תשפ"ג - גיליון ל'

אש קדרש

מ"ה ה' אלוקינו דורש מעמנו!?

וגם: הקשר בין רגעי האימה ברכבת לטרבלניקה לרגעי הנעלים באתרא קדישא מירון

אותו יום כנגד שבעת המידות ובפרטי פרטיותם (כגון הוד שבהוד וכד'), כדברי הגמ' שמצווה למימני יומי ומצווה למימני שבועי, והכל כדי לקדשנו באותה מידה, ולכן מזה כל עצמנו נעשה מצווה! ועל זה מרמז הפס' שקרא ליו"ט 'שבת', כי את היו"ט ישראל מקדשים, ואילו השבת היא קבועה וה' הוא מקדש השבת, וע"י ההתקדשות שלנו בספירה נקרא גם היו"ט בשם 'שבת'.

לפני שנגיע לקטע הנוגע ביותר לעניינו, נזכיר שהדברים לקוחים מתוך ספרו **אש קודש'** שנכתב בשנות הזעם ובו תורות שאמרו בתוך הגטו. בכל הספר אנו רואים כיצד הוא נוסך בחסידיו כוחות עילאיים ואמונה יוקדת בתוך התופת, תוך התייחסות אנושית למצב הבלתי אפשרי שנכפה עליהם, וכך כמעט כל תורה הוא מקשר לחזק את רוחם מול המצב הנורא בגטו, וכך גם בווארט האמור בזה הלשון:

'לכן כשח"ו נעשה עת צרה ליעקב ומתפלאים אנו איזה טובה יוצא מזה, הלא אדרבה אין עוסקין בתורה כפי שעסקו, ואין מכוונים במצוות כפי שעשו, אבל כיוון שמתבטלים אז יותר לקב"ה וגם רואים שאין מי שיושיענו בלתי הקב"ה, לכן מההתבטלות הזאת מתקרבים אליו יתברך עד שכל מעשם, דיבורם, ומחשבתם לה' נעשה מצוות, היינו כשעושים כל מה שאפשר לעשות'

נדמה שמילותיו המרטיטות זועקים תשובה ברורה לשאלותינו הנ"ל. מבהיל על הרעיון לחשוב שבגדולתו ובחכמתו לבו הוא אמר את דבריו המרוממים באמצע האסון הכי נורא, השואה הארורה וכך נתן כוחות באונוי שומעיו.

אנחנו לא בדרגה עילאית כזו ולא זכינו לרבי'ה כזה בזמן האסון במירון, אבל גם עכשיו, שנתיים אחרי לא מאוחר לעצור ולהתבונן.

אין ספק שאת האסון הנורא, את האבל של המשפחות ואת השבר בכלל ישראל

בפסוק נאמר 'ספרתם לכם ממחרת השבת' וכו', וידוע שהצדוקים לא מודים שהכוונה ממחרת יום טוב, והמפרשים עוסקים מדוע באמת התורה קראה פה ליום טוב בשם 'שבת'.

האדמו"ר מפאסצנא זי"ע הי"ד מבאר את העניין באופן נפלא:

את מצוות התורה אנו מקיימים בחוקה ולא בגלל הבנתנו השכלית, אך בגזירות דרבנן היה צד לומר שאין מקבלים עליהם שכר אלא אם כן מבינים את הטעם, כי לכאורה אינם מצווה בפני עצמם אלא משמרת למשמרת.

אך הרב'ה מפאסצנא מוכיח באריכות שלא כך הם הדברים, כי הקב"ה לא רק לימד תורה לישראל אלא נתן את התורה לישראל ומעתה הם יכולים לעשות עוד מצוות, כי המצוות דאורייתא הם אברים דמלכא, וקודשא בריך הוא וישראל ואורייתא חד הוא, וכשקשורים בקב"ה יכולים לעשות עוד מצוות, ולכן אנו מברכים אל מצוות דרבנן אשר קדשנו במצוותיו וצונו' כי לאחר שכך ציוו רבנן הם בעצמם הפכו למצוות, כמו שביו"ט שני של גלויות שהוא גזירה מדרבנן לא מניחים תפילין שהוא מדאורייתא כי כאמור אין זה גזירה בלבד אלא הופך למצווה ממש. (ולפי"ז הוא מסביר באופן נפלא את דברי גמ' בע"ז, יעו"ש).

ומוסיף, שכך הוא בכל איש ישראל לפי ערכו ומצבו בעבודת ה', מדעתו ומרצונו נעשה מצוות ואף מי שלא יודע לכווין כוונות האריז"ל בתפילה, אם מכווין מליבו ונפשו כפי דעתו ורצונו, כוונות טובות הם! והכל תלוי לפי ההתבטלות להקב"ה.

ואחרי הקדמה זו הוא מסביר מדוע לגבי הספירה התורה קראה ליו"ט 'שבת', כי בשונה מכל המצוות בהם אנו אומרים 'אשר קדשנו במצוותיו וצונו' באופן כללי, כאן בספירת העומר אנו מצווים לקדש כל יום בפרטות לפי המידות של

אנו בפתחה של שבת גדולה בה נתכונן יחד עם כל בית ישראל להאי יומא רבה, יומא דהילולא קדישא של **התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע א"א**. כבר למעלה קראתם על כך שהגיליון שלפניכם הולך להיות חגיגי כיאה ליום הגדול שבפתח, אך בתחילה ברצוני לפתוח דווקא פצע כואב מאוד שצורב עד מאוד בכולנו: אסון מירון תשפ"א.

מה זה? על מה זה? איך יכול להיות דבר כזה במקום אש להבת שלהבת בזמן מסוגל שכזה? האם זה הזמן בכלל לדבר מזה, בזמן של שמחה גדולה כל כך בעליונים ובתחתונים וכפי שהעיד **רבינו המהר"ח זי"ע על רבו האר"י הקדוש זי"ע** שאוכלים שם ורוקדים שם ושמחים שם?

שאלות אלו ועוד רבות מרחפות זמן רב באוויר, ועכשיו, שנתיים אחרי אני חושב שהגיע הזמן לתת את הדעת אליהם. לפחות לנסות.

מי שכבר קרא גיליון או שניים יודע שאין בכוונתי למנות פה את עבירות הדור.. בצירוף כמה חלומות מבהילים.. ומסרים סמויים מצדיקים עלומים שייספרו לנו בדיוק למה בא האסון... ממש לא, אלא לדרוש בדברי רבותינו ולמצוא בהם את היחס הראוי בעניין ובס"ד מצאתי כיוון לזה בראי הפרשה וימי הספירה והכי חשוב, כיוון שיתן לנו צידה לדרך להבא, אך כאמור נפתח בפרשה.

'ספרתם לכם ממחרת השבת'

בפרשתנו אנו מצווים על הקרבנות ועל המועדים. ידוע מהספ"ק שהקריאה מעוררת הזמן ובשבתות שקוראים פרשיות אלו יש התנוצצות והארת המועדים, ואולי זהו כהכנה דרבה להבעיר בנו את השמחה וההתלהבות לקראת ל"ג בעומר, אך הפעם נתמקד בציווי על הימים שאנו בעיצומם, ספירת העומר.

אין לתאר, אבל לצד זה, כל אחד מעם ישראל מכל הזמנים, הגוונים, והסוגים, כולנו כולנו הרגשנו אחרי האסון את ההתקרבות האדירה.

כל אחד בסגנונו, באמונתו ובחזיון שלו אבל ברור שכולנו חשנו את ההתקרבות שהגיעה מתוך ההתבטלות, מתוך ההבנה שאין הבנה, ואין לנו על מי להישען אלא רק על אבינו שבשמים!

הדברים הנוקבים אמורים בעיקר עם פנים קדימה, גם עם שנתיים השתדלנו לברוח מכל עיסוק בעניין, זה הזמן להסתכל עליו במבט הנכון ולקחת מזה את החזיון הראוי בהתקרבות מתוך התבטלות, ואולי ידועים דברי ה'בית אהרן' ז"ע 'דכשם שהקב"ה לכל כך רשב"י לכל ואפילו לפחותים, ומי שמאמין ברשב"י יש לו חזיון ברשב"י'!

אני מאמין

כזכור, דקות לפני שקרה הנורא מכל, שרנו כולנו באש היקוד 'אני מאמין', את העומק וההקשר להנ"ל בנין יותר כשנדע מה עומד הלחן המרטיט הזה, והסיפור מרטיט אף יותר ממנו. בדרכו האחרונה ברכבת לטרבלינקא ישב החזן ר' עזריאל דוד פסטג הי"ד והחל לשיר את הלחן שלו על המילים 'אני מאמין' הוא שר זאת בערגה כל הדרך אל תאי ההשמדה. הוא כתב זאת על דף וביקש מהיהודים שהיו איתו שעם מישהו יינצל הוא מבקש ממנו להעביר את הדף הזה לרבו הגדול ה'דברי ישראל' ממדוין ז"ע, ואכן אחד שרד והעביר את הדף לרבו וממנו הניגון הופץ לכלל ישראל. עוד בגטו יש עדויות רבות שניגון זה ליווה את היהודים באותו הזמן, למשל כמו שמסופר על הרבי מגרודז'סק ז"ע הי"ד שהיה גם בגטו ורשא ואמר לחסידיו שעם הניגון הזה צריך ללכת אל המוות!

מחברון עד בארדיטשוב

אני בטוח שכל קורא שיעצור רגע ויזכר איך תפס אותו האסון בזמן אמת יזכר בקירבה הגדולה שהוא חש, ובעניין זה ברצוני לשתף אתכם באנקדוטה אישית. באותו הלילה, בכבכל שנה השתתפתי עם רבים מעמך בית ישראל בהדלקה של כ"ק אדמו"ר מתו"א שליט"א. כשהתברר ממדי האסון הנורא רבים עשו את דרכם חזרה אך אני נשארתי בהר הקודש בהלם

ותדהמה. שעה קלה לפני כניסת השבת עשייתי את דרכי לעיה"ק צפת ובהגיע שעת המנחה התחושה הייתה כבדה ומרה. וכך אני יושב וחושב מה עכשיו? קבלת שבת? שמחת השבת? מה אפשר לעשות ומה אני אמור לעשות?! לבסוף החלטתי ללכת לביהכ"ס בארדיטשוב, חשבתני שמסתמא יש עוד יהודים במצב זה ונתכנס שם נראה מה עושים, וכך הוזה. בבית הכנסת היו לא מעט יהודים שתיכננו בטח לבוא לשבת אדירה, והנה הם כאן אחוזי הלם ותדהמה. מידי שבת מקבלים את השבת בבארדיטשוב בשירה וזמרה, בריקודים ובשמחה, ועכשיו, כמעט שפורץ כאן קול נהי ויללה, הנרות שכל שבוע מאירים את הנשמה, נדמו לרגע כנרות נשמה. ר' שמואל גריינימן שעובר לפני התיבה מידי שבת ידוע גם בכישרונו הנדיר לגעת בכל לב עם סיפור יהודי, ומשקלט את המתרחש סביבו ושהעסק פה לא הולך להתרומם, הוא עמד על כסא והתחיל לספר:

פרעות תרפ"ט שגבו חיי יהודים רבים בעיה"ק חברון, לא פסחו גם על ישיבת חברון שבאותה עת הייתה ממש בחברון, ולמעלה מ 30 מבני הישיבה נטבחו באכזריות על תלמודם, התחושות היו קשות ומתוך אלו שניצלו נשארה קבוצה קטנה בישיבה. בקושי מנין. לאחר כמה שבועות הגיעו הימים הנוראים והמשגיח ר' לייב חסמן זצוק"ל התעקש להישאר בישיבה. מתוך הנותרים היה בחור אחד שלקח את זה בצורה הקשה ביותר, החברותא שלו נרצח לנגד עיניו והוא היה מלא בשאלות. הגיע ערב היום הקדוש ואפילו חזן לא היה, רק המשגיח ומנין מצומצם של הבחורים. אחרי כל נדרי ניגש המשגיח לאותו בחור ומבקש ממנו לגשת למעריב של יוהכ"פ, הבחור בקושי מגיב, בקושי עצום הוא הצליח לגרור את עצמו לבית מדרש למרות המצב הקשה שהוא נמצא בו, הוא מלא בטענות ושאלות ועכשיו המשגיח רוצה שהוא גם יהיה שליח ציבור ביום הקדוש?! אין סיכוי! אבל המשגיח מפציר ובלית ברירה הוא ניגש, בקול חלוש הוא החל ברכו, מעריב ערבים, אהבת עולם, ואז השתרר שקט בהיכל בית המדרש, לפתע נשמע קולו של הבחור פורץ בבכי קורע לב וזועק בניגון

מרטיט 'ואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים' המנין המצומצם התערור והבחורים ענו בקול גדול 'ואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים' וכך חוזר חלילה.

אני עוצר רגע את הסיפור, וחוזר לבארדיטשוב, כשר' שמואל מספר את זה זה הופך לסיפור בתוך סיפור והציבור שעד לפני רגע לא יכל להוציא הגה, זועק אחריו מעומק הלב 'ואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים' שוב ושוב ושוב.

ובחזרה לחברון, התפילה עלתה ועלתה ולמרות המצב הקשה והכמות המצומצמת לא זוכרים כזה יום כיפור מרומם בישיבה. במוצאי היום הקדוש ניגשו הבחורים למושגיח ושאלו מדוע הוא בחר דווקא בבחור הזה שיגיע לתפילת היום הקדוש כשהוא בקושי הגיע לתפילה? ר' לייב חסמן זצוק"ל השיב להם, ידעתי שהבחור הזה הוא השבור מכולם, הוא מלא בטענות ושאלות בעקבות הפרעות, אך דווקא הוא צריך לזכור שאותו אבא שבשמים שאהב אותו ונותן לו הכל הוא זה שעשה את זה, ואהבתו הגדולה אליו לא השתנתה כלל וכלל, יש דברים שאנו לא מבינים, אבל מה שברור הוא ש'ואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים'!

ר' שמואל סיים את סיפורו וכולנו הבנו את עומק העניין, ומלב כלם פרצה באהבה שירה אדירה, לאחר ששרו בריקודים 'בר יוחאי' התחילה קבלת שבת באש ובהתלהבות שאיני זוכר מעולם. אחר כל הדברים האלה, מיותר לדעתי להסביר ולפרט, התשובה לשאלה בכותרת "מ"ה ה' אלוקיני דורש מאיתנו", זועקת עד לב השמים!

ולסיום, חשבתי לרמוז את כל זה בפסוק בפרשת וילך 'והיה כי תמצאן רעות רבות וצרות וענתה השירה הזאת לפניו לעד כי לא תשכח מפי זרעו' זהו הפסוק המתנוסס בכניסה לחצר הציון ובו רמוז השם יוחאי, וזה המטען שאנו אמורים לקחת איתנו מהרעה הרבה והצרורה באסון הנורא, לקראת השירה והשמחה הגדולה!

**'הוא יבטל כל הגזירות וימליץ טוב
בעדינו אדונינו בר יוחאי'
א פרייליכץ שאבע'ס
האט'ס געפועל'ט האלאט'ס געט'ס**